Tweede Kamer der Staten-Generaal 2

Vergaderjaar 2014–2015

19 637 Vreemdelingenbeleid

Nr. 1945 BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 januari 2015

Op 31 juli 2014 ontving uw Kamer de kabinetsreactie op de evaluatie van de Europese terugkeerrichtlijn[1]. In de kabinetsreactie wordt een aanpassing van het beleid inzake de uitvaardiging van het lichte inreisverbod aangekondigd («trap-op-trap-af»-systematiek). Deze beleidswijziging volgt op het signaal uit het evaluatierapport van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC) dat vreemdelingen op het moment dat ze eenmaal een inreisverbod hebben, geen prikkel meer voelen om te vertrekken[2]. In deze brief informeer ik u hier nader over. Met de toezending van deze brief voldoe ik aan mijn eerdere toezegging om uw Kamer over deze aanpassing van het beleid te informeren[3].

Het kabinet heeft zichzelf in het regeerakkoord ten doel gesteld om een actief terugkeerbeleid te voeren en in het beleid rekening te houden met de draagkracht van de samenleving. Wie hier niet mag blijven, moet vertrekken. Het kabinet kan en wil er niet in berusten dat er onnodig groepen mensen in Nederland leven die niet of slechts beperkt deel uitmaken van het openbare bestaan. Dat is de situatie die ontstaat wanneer wij als samenleving zouden berusten in de aanwezigheid van onrechtmatig in Nederland verblijvende vreemdelingen. In lijn met deze doelstellingen is de «trap-op-trap-af»-systematiek nader uitgewerkt.

Uitgangspunt bij de invoering van de beleidswijziging is dat vreemdeling die langdurig tegen de regels in verblijf heeft in Nederland en ook niet de verantwoordelijkheid neemt om actief te werken aan vertrek, een inreisverbod van lange duur krijgt («trap-op»). Hoe langer het onrechtmatig verblijf duurt, hoe langer de duur van het inreisverbod. Dit kan

[1] Kamerstuk 33 512, nr. 14
[2] Het lot van het inreisverbod. Een onderzoek naar de uitvoeringspraktijk en gepercipieerde effecten van de terugkeerrichtlijn in Nederland (WODC, Memorandum 2014–2).
[3] Idem.

kst-19637-1945
ISSN 0921 - 7371
’s-Gravenhage 2015

oplopen tot een inreisverbod van maximaal vijf jaar, waar dit op dit moment twee jaar bedraagt.

Hier staat tegenover dat op de duur van het inreisverbod voor de onrechtmatig verblijvende vreemdeling die wel zijn verantwoordelijkheid neemt en vertrekt, twee jaar in mindering kan worden gebracht («trap-af»). Indien een inreisverbod van een jaar is opgelegd kan dit komen te vervallen. Van vermindering van de duur of het vervallen van het inreisverbod zal pas sprake zijn op het moment dat vaststaat dat de vreemdeling daadwerkelijk uit Nederland vertrekt.

De nieuwe systematiek introduceert, meer dan nu het geval is, prikkels om de onrechtmatig verblijvende vreemdeling tot vertrek aan te zetten. De vreemdeling wordt nadrukkelijker geconfronteerd met de negatieve gevolgen van langdurig onrechtmatig verblijf, terwijl vroegtijdig vertrek loont.

De invoering van de «trap-op-trap-af»-systematiek wordt ook gebruikt om de duur van het inreisverbod voor vreemdelingen die veroordeeld zijn tot een vrijheidsstraf van minder dan zes maanden te verhogen van drie naar vijf jaar. Dat op dit moment een inreisverbod van drie jaar wordt opgelegd, is, mede gelet op de overige situaties waarin een inreisverbod van vijf jaar wordt opgelegd en het zwaardere gewicht dat onder de nieuwe systematiek aan eerder niet rechtmatig verblijf zal worden gehecht, niet langer te rechtvaardigen.

In overleg met de betrokken uitvoerende diensten (politie, Immigratie- en Naturalisatiedienst, Dienst Terugkeer en Vertrek en de Koninklijke Marechaussee) en na consultatie van het IOM is ten behoeve van deze beleidswijziging een aanpassing van de regelgeving voorbereid. Uitgangspunt daarbij is geweest dat de nieuwe systematiek, die is vervat in een aanpassing van het Vreemdelingenbesluit 2000, zo veel mogelijk aansluit bij de bestaande wet- en regelgeving en uitvoeringspraktijk en dat de regeldruk waar mogelijk wordt verlaagd.

Om te voorkomen dat het kabinet belangwekkende elementen bij de uitwerking over het hoofd ziet, is vandaag een uitgewerkt voorstel tot wijziging van het Vreemdelingenbesluit aangeboden aan de Adviescommissie voor Vreemdelingenzaken (ACVZ) en IOM. Ook wordt een internetconsultatie gestart via www.internetconsultatie.nl waar burgers en maatschappelijke organisaties kennis kunnen nemen van dit voorstel en hun ideeën hierover kenbaar kunnen maken. De internetconsultatie loopt tot maart 2015. In aanvulling hierop wordt in de eerste helft van 2015 een uitvoeringstoets uitgevoerd met als doel de uitvoeringsgevolgen van het nieuwe beleid in kaart te brengen. Na verwerking van de uitkomsten uit het consultatieproces en de uitvoeringstoets zal het reguliere regelgevings- en implementatieproces worden vervolgd.

De Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie,
F. Teeven